

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioista olevien liikenteenharjoittajien kiellosta harjoittaa Suomen sisäistä liikennettä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Suomi jatkaisi Tsekin, Viron, Latvian, Liettuan, Puolan, Unkarin ja Slovakian tavaraliikenteen harjoittajien kieltoa ajaa Suomen sisäisiä tiekuljetuksia vuoden 2008 huhtikuun loppuun.

Kielto lakkaisi tämän vuoden huhtikuun b-pussa näiden valtioiden liittymisestä Euroopan unioniin vuonna 2003 tehdyn sopimuksen mukaan.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Ateenassa 16 päivänä huhtikuuta 2003 tehtiin sopimus Tsekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltaan, Puolan, Slovenian ja Slovakian liittymisestä Euroopan Unioniin. Sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettiin laki joulukuussa 2003 (1259/2003). Sopimus tuli voimaan Suomessa 1 päivänä toukokuuta 2004 mainitun lain voimaantulos- ta annetulla asetuksella (321/2004).

Sopimuksen 24 artiklaan ja erikseen kunkin uuden jäsenvaltion osalta liitteisiin V—XIV on liitetty määräys siirtymäajasta Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3118/93 soveltamisesta. Asetus koskee edellytyksiä, joilla muut kuin jäsenvaltiosta olevat liikenteenharjoittajat voivat harjoittaa kansallista maanteiden tavaraliikennettä eli kabotaasia. Asetuksen 2 artikla antaa jäsenvaltioissa liikennelupana toimivan yhteisölupana haltijalle oikeuden suorittaa ”väliaikaisesti” kabotaasia toisessa jäsenvaltiossa, vaikka asianomaisella kuljetusyrityksellä ei ole toimipaikkaa siinä valtiossa.

Edellä mainituissa sopimuksen liitteissä on asetuksen mukainen liikenne kielletty Viron, Latvian, Liettuan, Unkarin ja Slovakian lii-

kennöitsijöiden osalta vuoden 2006 huhtikuun loppuun saakka ja Puolan ja Tsekin liikennöitsijöiden osalta vuoden 2007 huhtikuun loppuun saakka. Ennen näitä päivämääriä jäsenvaltiot voivat ilmoittaa, että kieltoa jatketaan enintään kahdella vuodella. Lisäksi ensin mainittujen valtioiden kohdalla voidaan kieltoa edelleen jatkaa enintään yhdellä vuodella, jos kabotaasin vapautumisesta on odotettavissa vakavia uhkia tai markkinahäiriöitä. Maltaan, Kyproksen ja Slovenian liikenteenharjoittajia kielto ei koske.

Luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä annetun lain (342/1991) 14 §:ssä (1350/2001) on säädetty rangaistus sille, joka harjoittaa liikennettä ilman asianmukaista lupaa ja saman lain 15 §:ssä (574/1994) on annettu poliisille, tull- ja rajavartiomiehelle oikeus keskeyttää kuljetus, jonka suorittaja ei voi esittää lain edellyttämää lupaa. Koska näiden valtioiden yhteisölupa ei oikeuta kabotaasiin, kuljetus tarvittaessa keskeytetään ja liikenteen harjoittajaa tai yrityksen liikenteestä vastaavaa henkilöä rangaistaan.

Kielto on vastavuoroinen. Jos jokin jäsenvaltio ilmoittaa soveltavansa kieltoa toiseen jäsenvaltioon, vastaavasti sen omat liikennöitsijät eivät voi harjoittaa kabotaasia siinä jäsenvaltiossa. Kieltoa voidaan jatkaa mairi-

tun sopimuksen mukaan ilmoittamalla siitä komissiolle ennen voimassa olevan kiellon päättymistä.

Esityksessä ehdotetaan, että Suomi jatkaisi kabotaasin kieltä kaikkien nyt kiellon piirissä olevien valtioiden kanssa vuoden 2008 huhtikuun loppuun.

2. Esityksen vaikutukset

Uusien jäsenmaiden kuljetusyrietykset ovat hinnoiltaan suomalaisia halvempia. Tämä johtuu näiden valtioiden yleisesti halvemmasta kustannustasosta. Palkkakustannusten lisäksi monet muut kuljetusten hintaan vaikuttavat kustannukset, kuten ajoneuvo- ja polttoainevero ja sosiaaliset kustannukset ovat uusissa jäsenvaltioissa merkittävästi alhaisemmat kuin Suomessa. On sen vuoksi pelättävissä, että kabotaasin salliminen voisi aiheuttaa vakavia häiriöitä Suomen kuljetusmarkkinoilla. Kabotaasin kieltäminen vaikuttaisi suomalaisten kuljetusyrietysten mahdollisuuteen tarjota kuljetuspalveluja ja suomalaisten kuljettajien työllisyyteen.

Suomessa maanteiden tavarankuljetusala on pienyrittäjävaltainen. Alalla on kuitenkin käynnissä rakennemuutos, jonka uskotaan

yleisesti vahvistavan suomalaisten kuljetusyrietysten mahdollisuuksia menestyä. Myös kustannustason erot Suomen ja uusien jäsenvaltioiden välillä tullevat pienemmään. Nyt esitettävä siirtymäkausi antaisi Suomen kuljetusalalle sopeutumisaikaa tulevaan kabotaasin vapautumiseen.

3. Asian valmistelu

Tätä esitystä on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä alan työmarkkinaosapuolten ja elinkeinon harjoittajien järjestöjen edustajien kanssa. Esityksen sisällöstä päätti Valtioneuvoston EU-asioiden ministerivaliokunta 24 päivänä helmikuuta 2006.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä toukokuuta 2006, jolloin vuoden 2003 liittymissopimuksessa tarkoitettu kieltä lakkaa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioista olevien liikenteenharjoittajien kiellosta harjoittaa Suomen sisäistä liikennettä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tämä laki koskee Tsekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltan, Puolan, Slovenian ja Slovakian liittymisestä Euroopan Unioniin 16 päivänä huhtikuuta 2003 tehdyn sopimuksen (42/2004) 24 artiklassa tarkoitettua eräiden jäsenmaiden liikenteenharjoittajien oikeutta harjoittaa Suomen sisäistä liikennettä siten kuin siitä on säädetty edellytyksistä, joilla muut kuin jäsenvaltiosta olevat liikenteenharjoittajat voivat harjoittaa kansallista maanteiden tavaraliikennettä jäsenvaltiossa annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3118/93.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu liikenne on kielletty 30 päivään huhtikuuta 2008 saakka Latviaan, Liettuaan, Puolaan, Slovakiaan, Tsekiin, Unkariin ja Viroon sijoittautuneilta liikenteenharjoittajilta.

3 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri Susanna Huovinen